

Z PROBLEMATYKI HISTORYCZNEJ

SEMINARE

t. 35 * 2014, nr 1, s. 145-155

JUSTYNA ANNA GRZYB
UKSW, Warszawa

„MAŁA SEKRETARKA MIŁOŚCI” – ORĘDZIE MIŁOSIĘRDZIA BOŻEGO PRZEKAZANE SŁUDZE BOŻEJ S. BENIGNIE KONSOLACIE FERRERO (1885 – 1916)

Kult Miłosierdzia Bożego znany jest przede wszystkim z orędzia otrzymanego przez św. Siostrę Faustynę Kowalską. Trud jej kierownika duchowego bł. księdza Michała Sopoćki, a później papieża bł. Jana Pawła II, przyczynił się do podkreślenia orędzia i rozwoju kultu nie tylko w liturgii Kościoła, ale i w sercach wiernych. Sposoby urzeczywistniające kult, które s. Faustyna otrzymała od Jezusa, to przede wszystkim Święto Miłosierdzia Bożego w Drugą Niedzielę po Wielkanocy, uczczenie obrazu „Jezu, ufam Tobie”, modlitwa koronką czy nowenną.

Orędzie Miłosierdzia Bożego przekazane polskiej Świętej znane jest już prawie na całym świecie. Jednak niewiele, albo prawie nic nie wie się o wcześniejszych orędziach skierowanych do ludzkości. Pomocą w poszukiwaniach może być ks. Michał Sopoćko, który pisząc w 1949 roku zbiór rozważań *Poznajmy Boga w Jego Miłosierdziu*, wspomina osoby otrzymujące „prywatne objawienia”¹ o treści Miłosierdzia Bożego. Wśród nich jest wymieniona s. Benigna Konsolata Ferrero, nazwana przez Jezusa: „Małą Sekretarką Miłości”.

Natężenie objawień Miłosierdzia Bożego rozpoczyna się na przełomie XIX i XX wieku. Rozpoczyna je Sługa Boża s. Benigna Konsolata Ferrero, wizytka z Como, miejscowości położonej we Włoszech. Główne przesłanie zostało podyktowane w latach 1914-1916, a jego treść została dokładnie zbadana i porównana z nauką i tradycją Kościoła, jak również z treściami objawień należących między innymi do takich świętych jak: św. Bernard z Clairvaux († 1153), św. Franciszek Salezy († 1622), św. Wincenty a Paolo († 1660) czy św. Małgorzata Maria Alacoque († 1690)².

¹ Por. M. Sopoćko, *Poznajmy Boga w Jego Miłosierdziu. Rozważania o Miłosierdziu Bożym na tle Litanii*, KAMA, Koszalin 1995, s. 8.

² Ks. Alojzy Boccardo, pisząc biografię o Słudze Bożej s. Benignie Konsolacie, odwołał się do przykładów świętych, aby potwierdzić wiarygodność łask nadprzyrodzonych i nadać prawdziwość *Rękopisom* dotyczącym orędzia Miłosierdzia Bożego. Por. P. Lozano, *Il Servo di Dio can. Luigi Boccardo, direttore spirituale di Suor Benigna Consolata Ferrero*, w: *Canonizationis Servi Dei Aloysii Boccardo Sacerdotis Saecularis magistri pietatis in Convictu Ecclesiastico Taurini ac fundatoris Sororum "Filiarum Jesu Regis" (1861-1936). Positio super virtutibus et fama sanctitatis*, vol. I: *Biographia documentata*, Roma 1993, s. 562.

Miłosierdzie Boże jest ściśle związane z kultem Serca Jezusowego. Jako pierwsza wysuwa się postać św. Małgorzaty Marii Alacoque, do której Jezus w latach siedemdziesiątych XVII wieku przemówił kilka razy, a najważniejsza treść, dotyczyła ustanowienia święta Najświętszego Serca Jezusowego³, która została przekazana w dniach od 15 do 20 czerwca 1675 roku, w oktawie Bożego Ciała.

Na przełomie XIX i XX wieku, podczas gdy Stolica Apostolska koncentrowała się na umocnieniu i szerzeniu roli Serca Jezusowego w życiu chrześcijanina, rozpoczynał się już nowy etap w poznaniu Boga: Jego Miłosierdzie. Zapowiedzią tych wydarzeń był „pączek” Miłości Miłosiernej: mała Teresa od Dzieciątka Jezus. Za jej przyczyną świat poznał sens i znaczenie „małej drogi”, która koncentrowała się na maleńkości Bożej pod postacią Dzieciątka Jezus, na unizeniu się Słowa Wcielonego narodzonego między ludźmi, na poddaniu się cierpieniu i zaakceptowaniu śmierci na Krzyżu. Głęboka pokora wcielonej Miłości urzekła karmelitanek, nie pozwalając zatrzymać tego doświadczenia tylko dla siebie⁴.

Momentem kulminacyjnym w życiu świętej Teresy od Dzieciątka Jezus był akt ofiarowania, który polegał na oddaniu się na ofiarę całopalną Miłości Miłosiernej. Karmelitanka już wcześniej doświadczyła i poznała sens Miłosierdzia Bożego, ale całkowite zawierzenie się Jemu dokonało się dopiero w dniu rekolekcji zakonnych 9 czerwca 1895 roku⁵. Zrozumiała, że Bóg szuka człowieka, aby przebaczać i obdarzać go miłością. Teresa od Dzieciątka Jezus zmarła w 1897 roku, stając się wzorem do naśladowania Chrystusa.

Rozumiała to również Sługa Boża s. Benigna Konsolata Ferrero. Ta myśl stała się jej znakiem rozpoznawczym. Jej kierownik duchowy, bł. ks. kanonik Alojzy Boccardo⁶, porównując pisma swojej penitentki z rękopisami Świętej Teresy od Dzieciątka Jezus, bez wahania dostrzegł podobieństwa⁷.

Podczas trwania procesu beatyfikacyjnego Sługi Bożej postanowiono, aby nie używać w sposób bezpośredni słowa „Jezus”, dopóki Stolica Apostolska nie wyrazi ostatecznie swojej opinii na ten temat. Tym bardziej, że s. Benigna Konsolata przeważnie słyszała dyktujący jej głos, a nie widziała postaci Jezusa. Nadając młodej Wizytce tytuł Sługi Bożej, potwierdzono prawdziwość objawień, a forma nazwy Dyktującego pozostała podwójna: *Głos i Jezus* w rozumieniu, że dotyczy to zawsze jednej i tej samej Osoby.

³ Por. *Pamiętnik duchowy św. Małgorzaty Marii Alacoque (1647-1690)*, tłum. J. Andrasz, WAM, Kraków 1947, s. 93.

⁴ Por. J. P. Malicki, *Zawierzyć Bożemu Miłosierdziu: Świadectwo św. Teresy od Dzieciątka Jezus i św. Faustyny Kowalskiej*, WKB, Kraków 2010, s. 232.

⁵ Por. tamże, s. 237 i 243.

⁶ Bł. Ksiądz Luigi Boccardo został beatyfikowany dnia 14 IV 2007 w Turynie.

⁷ Por. L. Boccardo, *La Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero della Visitazione di Como*, t. 1, Emo Cavallieri, Como 1928, s. 481.

I. S. BENIGNA KONSOLATA FERRERO – ZAKONNICA KLASZTORU NAWIEDZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARII PANNY W COMO

1.1. Zarys biografii

Turyn, miasto położone w północno-zachodniej części Włoch, zawiera w sobie historię wielu świętych i błogosławionych. Pochodzą stąd bł. Józef Benedykt Cottolengo (†1842), św. Józef Cafasso (†1860), św. Jan Bosco (†1888) czy bł. Piergiorgio Frassati (†1925). Również w tym mieście, od 14 września 1578 roku, znajduje się jeden z najcenniejszych skarbów Kościoła, którym jest Całun Turyński. Tutaj też 6 sierpnia 1885 roku urodziła się Maria Konsolata Ferrero. Rodzicami jej byli Sebastian Ferrero i Karolina Pansa. Miała ona rodzeństwo, dwóch braci i siostrę. Od dzieciństwa była wychowywana w duchu chrześcijańskim. Mając dziesięć lat, przyjęła Pierwszą Komunię Świętą, po której złożyła dodatkowe postanowienie „ślub” jako wyraz pragnienia bycia bliżej Boga⁸.

16 listopada 1902 roku, odprawiając duchowe rekolekcje, podjęła zdecydowane postanowienie, aby „stawać się świętą”⁹. Realizowała je, pozostając prostą, skromną i zaangażowaną w życie i obowiązki rodzinne dziewczyną. Nauka nie sprawiała jej trudności, nierzadko zdobywała wyróżnienia i pochwały¹⁰. Rozczytywała się w pismach założycieli Sióstr Wizytek: św. Franciszka Salezego i św. Joanny Chantal, a przede wszystkim późniejszej współsiostry, którą była św. Maria Małgorzata Alacoque. Stąd duchowość Serca Jezusowego towarzyszyła ciągle Marii Konsolacie, stając się fundamentem zbliżającej się misji.

Przełomowym momentem w życiu Marii Konsolaty było wstąpienie do Zakonu Sióstr Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Como. Było to w dniu 30 grudnia 1907 roku. Decyzję podjęła po wielu rozmowach z księdzem kanonikiem Alojzym Boccardo, który od 1898 roku był jej kierownikiem duchowym¹¹. Już wtedy jej życie duchowe przepełniały słowa, które kierował do niej Jezus. Słyszała Jego głos i starała się postępować według Jego wskazań. Również wstąpienie do tego, a nie innego klasztoru potwierdził *Głos*, mówiąc: „Wstąpisz do Sióstr Wizytek. Przeczytaj z uwagą Regułę, która jest przesiąknięta miłością i miłosierdziem; Ja będę miał z tego Moją korzyść, kiedy wstąpisz do Klasztoru, ponieważ będziesz mi zdobywać dusze”¹².

⁸ Por. L. Boccardo, *La Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero...*, s. 61.

⁹ Por. *Breve vita della Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero della Visitazione di S. Maria in Como*, red. Monastero della Visitazione Santa Maria, Casa Divina Provvidenza, Como 1919, s. 12.

¹⁰ W Archiwum Zgromadzenia Ubogich Córek Św. Gaetana w Turynie (Włochy) znajduje się zbiór rzeczy osobistych s. Benigny Konsolaty Ferrero zgromadzonych przez jej kierownika duchowego bł. ks. kan. Alojzego Boccardo. Wśród nich są wyróżnienia w postaci książek, które s. Benigna Konsolata otrzymała za najlepsze wyniki w szkole.

¹¹ Por. *Testimone della Divina Misericordia. Breve vita della Serva di Dio Suor Benigna Consolata Ferrero della Visitazione S. Maria di Como*, red. Monastero della Visitazione Santa Maria, Dominioni, Como 1989, s. 33.

¹² *Breve vita della Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero...*, s. 18.

Maria Konsolata Ferrero rozpoczęła nowicjat 5 listopada 1908 roku i od tego dnia przyjęła imię s. Benigna Konsolata. Śluby czasowe złożyła rok później, a 28 listopada 1912 roku złożyła śluby wieczyste¹³. W tym czasie jej kierownikiem duchowym był ksiądz biskup Alfons Archi¹⁴, ordynariusz diecezji Como.

S. Benigna Konsolata Ferrero główną część treści orędzia Miłosierdzia Bożego otrzymała i spisała w latach 1914-1916. Był to dla niej czas prób i zmagañ, była jednak pod troskliwą opieką Matki Scazzigi, głównej przełożonej klasztoru, a ta służyła jej zawsze pomocą. Pod koniec życia, ale jeszcze przed chorobą, s. Benigna Konsolata odbyła „rekolacje miłości”, podczas których, w dzień uroczystości Najświętszego Serca Jezusowego, 30 czerwca 1916 roku, złożyła uroczysty ślub Miłości na ręce biskupa Alfonsa Archi¹⁵.

Niecały miesiąc później s. Benigna Konsolata zachorowała na zapalenie płuc. Cierpienia łączyła z Męką Chrystusa, nie szukając ulgi czy pocieszenia. Zmarła w pierwszy piątek miesiąca, 1 września 1916 roku o godzinie 1500. Jej ciało zostało przeniesione w 1924 roku z cmentarza Camerlata w Como do kościoła klasztorowego Sióstr Wizytek¹⁶. Proces beatyfikacyjny s. Benigny Konsolaty rozpoczął się w 1923 roku, a już dwa lata później otrzymała tytuł Sługi Bożej. Proces nie został ukończony. Jest nadal otwarty, a liczne łaski otrzymywane za Jej wstawieniem dają nadzieję na rychłe jego zakończenie.

1.2. Ksiądz kanonik Alojzy Boccardo

W 1898 roku ksiądz kanonik Alojzy Boccardo był spowiednikiem w Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Turynie. Tutaj po raz pierwszy spotkał się z Marią Konsolatą Ferrero oraz z jej siostrą Adelina. Zgodził się zostać ich kierownikiem duchowym. Dał się poznać jako cierpliwy i pokorny spowiednik, nauczając i ukierunkowując obie siostry na samego Boga¹⁷.

Jego powołaniem był konfesjonał. Dwa lata po święceniach kapłańskich (7 czerwca 1884 r.) został zaproszony przez bł. Józefa Allamano¹⁸ do Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia, aby pomagał przy spowiedziach penitentów. Mądrość teologiczna Alojzego Boccardo przede wszystkim cechowała się zaufaniem do

¹³ Por. *Testimone della Divina Misericordia...*, s. 82, 86, 100.

¹⁴ Bp Alfons Archi (1864-1938) został prekonizowany przez Piusa X na ordynariusza diecezji Como (Włochy) w latach 1905-1925.

¹⁵ Por. *Breve vita della Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero...*, s. 48.

¹⁶ Por. *Testimone della Divina Misericordia...*, s. 189-197.

¹⁷ Por. *Documento n°38. Da una testimonianza scritta di Adelina Ferrero, sorella di Suor Benigna Consolata Ferrero, scritta in data 7 agosto 1944*. W: *Canonizationis Servi Dei Aloysii Boccardo Sacerdotis Saecularis magistri pietatis in Convictu Ecclesiastico Taurini ac fundatoris Sororum "Filiarum Jesu Regis" (1861 - 1936). Positio super virtutibus et fama sanctitatis*, t. 2: *Informatio et summarium processus*, Romae 1994, s. 503.

¹⁸ Bł. Józef Allamano (1851-1926) – założyciel Instytutu Misjonarzy Matki Bożej Pocieszenia. Beatyfikował go papież Jan Paweł II 7 X 1990 r.

Boga. Jego wiara była bogata, żywa i głęboka. Spowiadając, pomagał odnaleźć nadzieję w Chrystusie, ponieważ sam w nią mocno wierzył¹⁹. Dość ostrożnie podchodził jednak do łask nadprzyrodzonych u swych penitentów.

S. Benigna Konsolata podaje w swoich rękopisach, że rozpoczęła spisywanie tego, co dyktował jej Jezus, już od 1902 roku. Ale zaznacza, że słyszała Go już znacznie wcześniej: „Jezus rozpoczął przemawiać do mnie przed 1902 rokiem, ponieważ w tym czasie rozpoczęłam pisać, ale zdaje mi się, że mawiał już do mnie wcześniej [...]”²⁰. Dowodzi to, że Kanonik dość wcześnie musiał zetknąć się z nową, niecodzienną dla siebie sytuacją do rozeznania duchowego. Zanim zdecydował się szukać odpowiedzi w nauce Kościoła czy konsultować się z innymi kapłanami, najpierw poddawał Marię Konsolatę ścisłej próbie posłuszeństwa i pokory. Taki zabieg nie tylko nie zniechęcił młodej penitentki, ale przeciwnie, utwierdzał ją w prawdziwości otrzymywanych słów.

Weryfikacja, co do prawdziwości *Głosu*, trwała do 1903 roku. Ksiądz Boccardo coraz bardziej umacniał się w przekonaniu o prawdziwości przesłań kierowanych do dziewczyny. Potem sytuacja często się odwracała. Gdy młodej penitencie zdawało się, że *Głos* to iluzja, Boccardo zapewniał i podtrzymywał, że są to słowa samego Jezusa. Tym bardziej, że w latach 1905-1907 częstotliwość wewnętrznych pouczeń Jezusa wzrastała²¹.

Ksiądz Alojzy towarzyszył i służył kierownictwem duchowym Marii Konsolacie do dnia jej wstąpienia do klasztoru. Miało to miejsce 30 grudnia 1907 roku. W czasie jej formacji także po ślubach wieczystych starał się nie dawać jej wskazówek czy rad. Pozostała dla niego, jak ją sam nazywał „pierworodną”. Posługiwał się tą nazwą, aby podkreślić i wyróżnić Marię Konsolatę spośród swoich penitenteń, lecz nie dla niej samej, ale dla ważności *Głosu*, który słyszała.

Ksiądz Boccardo nie poznał bezpośrednio głównych treści orędzia Miłosierdzia Bożego. Przypadają one bowiem na okres pobytu s. Benigny Konsolaty w klasztorze. Jednak po jej śmierci, jako jej pierwszy powiernik, został wybrany przez biskupa Alfonsa Archi do rzetelnego spisania jej biografii zawierającej przesłanie *Głosu* do dusz. Głównym źródłem poznania słów Jezusa były rękopisy pozostawione przez Sługę Bożą spisywane na polecenie spowiednika i za zgodą przełożonej, Matki Scazzigi.

1.3. Rękopisy

W lipcu 1902 roku rozpoczyna się spisywanie *Głosu*, czyli wszystkich słów wypowiedzianych przez Jezusa do Marii Konsolaty Ferrero²². Najprawdopo-

¹⁹ Por. *Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Aloisii Boccardo Sacerdotis Dioecisani et Fundatoris Sororum "Filiarum Iesu Regis" (1861-1936). Relatio et vota Congressus Peculiaris Super Virtutibus die 15 Novembris An. 2002 habiti*, NOWA RES, Roma 2002, s. 8.

²⁰ L. Boccardo, *La Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero...*, s. 417.

²¹ Por. P. Lozano, *Il Servo di Dio can. Luigi Boccardo...*, s. 566.

²² Por. L. Boccardo, *La Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero...*, s. 150.

dobniej pisała je już wcześniej. Jednakże od tego czasu czyniła to już za zgodą i pod kierownictwem kanonika Boccardo, dając mu do wglądu zawartą treść.

Pierwsze lata spisywania *Głosu* i tego, co wewnętrznie przeżywała Maria Konsolata, były bardzo trudne. Zmagiła się z sobą wśród płaczu i wielu wątpliwości, równocześnie starając się ukryć te zapiski przed rodziną. Nie potrafiła pogodzić się z tym, że musi też pisać o sobie, o swoich upadkach i przewinieniach. Zapiski z 1904 roku dowodzą, że pragnęła spisywać słowa Jezusa, ale równocześnie obawiała się, czy aby rękopisy nie były owocem jej wyobraźni. Stopniowo posłuszeństwo kierownikowi duchowemu zwyciężało w Marii Konsolacie, aby całkowicie poddać się woli Bożej i zapomnieć o sobie samej. Do końca życia jednak walczyła z pokusą, by zataić prawdę o swej grzeszności. *Głos* powtarzał jej ciągle: „[...] rękopisy, pamiętaj, że czynisz to dla innych”²³. I to dodawało jej siłę.

Treść rękopisów w czasie pobytu w zakonie charakteryzuje się dojrzałą postawą Sługi Bożej. Nie minęły pokusy i przeciwności, ale świadomość „pisania dla dusz” przynaglała ją do dokładności i rzetelności w tej służbie. Podczas otrzymywania orędzia Miłosierdzia Bożego jej głównym kierownikiem duchowym był biskup Alfons Archi, ordynariusz diecezji Como. Po śmierci s. Benigny Konsolaty wyznał kanonikowi Boccardo: „[...] jej misja i wszystko to, co przez nią się dokonało, było i jest w planach Bożych”²⁴.

Jezus prosił s. Benignę Konsolatę, aby nie ustawała w pisaniu i przypominał jej, że jest to część misji. Chciał, aby jak największa liczba dusz mogła dowiedzieć się o Jego Miłosierdziu, a „szczególnie biedni grzesznicy”²⁵. Oprócz biskupa Archi i przełożonej klasztoru Matki Scazzigi, nikt nie wiedział o zapiskach i nie znał ich treści. Jedynie w życiu codziennym, poprzez cichą i pokorną służbę, s. Benigna mogła urzeczywistniać otrzymane orędzie i być wierna w wypełnianiu misji²⁶.

Rękopisy s. Benigny Konsolaty Ferrero zostały wydane tuż po jej śmierci, co Jezus zapowiadał jej w swoich przesłaniach. Zostały one opublikowane i przetłumaczone na wiele języków.

2. APOSTOLKA MIŁOSIĘDZIA – POWOŁANIE DO MISJI

Lata 1914-1916 to najważniejszy okres w życiu s. Benigny. W tym okresie od dwóch lat była już związana z Jezusem poprzez śluby wieczyste. Od 1913 roku miała też pozwolenie od kierownika duchowego, biskupa Alfonsa Archi, aby zwracała się do przełożonej klasztoru, Matce Scazziga²⁷, z każdego słowa wypowiedzianego do niej przez Jezusa. Tu również spotkała się z oporem, podejrz-

²³ Tamże, s. 262.

²⁴ Archivio Congregazione delle Povere Figlie di S. Gaetano, Torino [dalej: APFSG], *List bp. Alfonsa Archi do kan. Alojzego Boccardo* (1 V 1928), s. [4].

²⁵ Por. L. Boccardo, *La Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero...*, s. 490.

²⁶ Por. *Breve vita della Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero...*, s. 28.

²⁷ Matka Józefa Antonietta Scazziga (1862-1940). Wybrana na przełożoną Klasztoru w Como w maju 1913 r.

liwością i niedowierzaniem. Takie sceptyczne nastawienie przełożonej trwało do chwili, kiedy to biskup Archi, nałożył na Matkę Scazziga obowiązek z rygiorem podporządkowania się, aby pozostawiła s. Benignie Konsolacie czas do spisywania „łask nadzwyczajnych” i ćwiczyła ją w pokorze²⁸.

W ciszy życia klasztornego, spełniając wymagania spowiednika i przełożonej, Sługa Boża kontynuowała spisywanie orędzia Miłosierdzia Bożego. W tym czasie Jezus potwierdzał, że jest wybrana i tłumaczył, czego od niej oczekuje. Żarliwe pragnienie, aby ludzkość poznała nie tylko Najświętsze Serce, ale i Jego Miłosierdzie, dodawało s. Benignie Konsolacie odwagi do przezwyciężania pokus i trudności związanych z orędziem. Czuła się powołana do rozpowszechniania Miłosierdzia, aby „odnowić” świat²⁹, gdyż słowa *Głosu* nie były skierowane do prywatnego jej użytku, lecz do całego rodzaju ludzkiego.

W październiku 1915 roku Jezus, zwracając się bezpośrednio do s. Benigny Konsolaty, wskazał jej, że jej misją jest Miłosierdzie Jego Serca, skarby Jego Dobroci nieskończonej, które powinna spisać. Przypomniwał jej również ówczesną już błogosławioną s. Małgorzatę Marię Alacoque, podkreślając, że miała ona inną misję, misję poznania Jego Najświętszego Serca. Mówił: „Błogosławiona Małgorzata Maria miała misję, aby dać poznać Moje Serce, ty masz tę, aby dać poznać Miłosierdzie Mojego Serca, skarby Jego Dobroci nieskończonej, to jest twoja Misja i ty ją musisz wypełnić poprzez pisanie jak jeszcze nigdy dotąd [...]”³⁰.

Jeszcze w tym samym 1915 roku Sługa Boża s. Benigna Konsolata została nazwana „apostolem Miłości”. Bóg Stwórca, ukryty w Najświętszym Sakramencie, podkreślił tym tytułem swe pragnienie i tęsknotę, by Jego miłość do człowieka była odwzajemniona. Bóg, który kocha i czeka, chce na nowo objawić się jako Miłosierdzie. Wychodzi pierwszy naprzeciw człowiekowi, aby dać się poznać, jako Dobroć nieskończona czy Czułość ojcowska, której można bezgranicznie zaufać. Zadaniem s. Benigny Konsolaty miała być nieustanna modlitwa za dusze, aby ci, którzy są blisko Boga, odnowili w sobie gorliwą miłość względem Niego, a ci, którzy odeszli lub zapomnieli o Nim, by nawracając się doświadczyli Jego miłosiernej miłości. 12 marca 1916 roku *Głos* uściślił charakter misji Sługi Bożej, nadając jej tytuł „apostołka Mojego Miłosierdzia”. Tematem wiodącym w Bożym nauczaniu było zaufanie ludzkości do Stwórcy, ukazanie Miłosierdzia w świetle Jego nieskończoności, pełne przebaczenie za popełnione grzechy i zaniechanie Bożej sprawiedliwości w przypadku szczerzej skruchy za popełnione przewinienia i prawdziwego nawrócenia. Jezus zwracał się również do s. Benigny Konsolaty słowami „mała oblubienica Mojego Serca”, chcąc zaznaczyć łączność między Najświętszym Sercem a Miłosierdziem. Tłumaczył wtedy, że jest zbyt mało po-

²⁸ Por. *Testimone della Divina Misericordia...*, s. 108.

²⁹ Por. F. M. Requena, *La misericordia divina en la espiritualidad cristiana de entre guerras: Tres «mensajes» en el camino de santa Teresa de Lisieux: Benigna Consolata, María Teresa Desandais y Santa Faustina Kowalska*, Scripta Theologica (2003)2, s. 551.

³⁰ L. Boccardo, *La Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero...*, s. 453.

szukiwany i kochany przez dusze, że jest ignorowany, krytykowany i ośmieszany w rozwijającej się cywilizacji³¹.

Pod koniec życia Sługi Bożej, w 13 sierpnia 1916 roku, Jezus zwrócił się do niej „mała sekretarko Mojej Miłości” i ponowił prośbę spisywania orędzia. Potwierdzał, że rękopisy zostaną opublikowane, aby świat poznał Jego Miłosierdzie. Jeszcze ściślej podkreślił powagę misji, kiedy zwrócił się do s. Benigny Konsolaty słowami: „pisz, Moja Benigno, Apostołko Mojego Miłosierdzia, napisz, że najważniejszą rzeczą, której pragnę, jest aby Mnie poznano, że Ja jestem samą Miłością i że największą boleścią, jaką można wyrządzić Mojemu Sercu, byłoby zwątpienie w Moją Dobroć”³².

Śledząc zapiski s. Benigny Konsolaty, można zauważyć, jak Jezus powoli i stopniowo naprowadza ją na zrozumienie znaczenia orędzia Miłosierdzia Bożego. Główną myślą w zapiskach jest nawoływanie do Miłości Serca Bożego, zwracanie się do Niego z ufnością i żalem za popełnione przewinienia oraz dostąpienie przez tę miłość przebaczenia. Analizując *Dzienniczek* s. Benigny Konsolaty, ksiądz Alojzy Boccardo przyznał, że istniała ogromna potrzeba, aby mówić i głosić Miłosierdzie Boże właśnie w tych czasach. Aby dać możliwość duszom do poznania niezgłębionej dobroci Bożej, do szczerego zaufania i skłonić je do nawrócenia³³. Matka Scazziga natomiast, angażując się w rozpowszechnianie rękopisów swej podopiecznej, nie zawahała się użyć dla niej tytułu „Sekretarka Jezusa”³⁴.

3. ORĘDZIE MIŁOSIERDZIA BOŻEGO

Głos, dyktując orędzie, posługiwał się przykładami „z życia”. Używał łatwych sformułowań i porównań, aby mogła je zrozumieć nie tylko s. Benigna Konsolata, lecz przede wszystkim ci, którzy po jej śmierci mieliby je przeczytać. Jezus chciał być na nowo przyjęty, pokochany i uczczony, jako Bóg Miłości. Bezpośredniość w podawanych przykładach nie pozostawiała wątpliwości, że nawołuje grzeszników do nawrócenia i pragnie przebaczać im Sercem Miłosiernym.

Na początku 1916 roku *Głos* zwrócił uwagę młodej Wizytce na to, co jest pierwsze i fundamentalne w Jego poznaniu: „Tylko jedna rzecz jest potrzebna, *porro unum est necessarium*, i czym jest w swej istocie ta jedna rzecz? Znać dobroć, znać współczucie, znać miłosierdzie, znać miłość twójego Oblubieńca Jezusa”³⁵.

³¹ Por. *Nuovo mazzolino di margherite preziose estratte dagli scritti di Suor Benigna Consolata Ferrero della Visitazione di Santa Maria in Como*, red. Monastero della Visitazione Santa Maria, Como 1922, s. 7.

³² *Breve vita della Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero...*, s. 40-41.

³³ Por. L. Boccardo, *La Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero...*, s. 478.

³⁴ Por. APFSG, *List Matki Józefy Antonietty Scazziga do kan. Alojzego Boccardo* (11 X 1919), s. [3].

³⁵ L. Boccardo, *La Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero...*, s. 473.

Jezus nieustannie odwoływał się do Swego Najświętszego Serca. Uczył, że to Ono jest źródłem Miłosierdzia. Tłumaczył, że chce obdarzać miłością dusze, być Bogiem przebaczenia i uzdrowienia. W maju 1916 roku wyznał Słudze Bożej: „Bardzo pragnę obdarzać świat Miłosierdziem, ale chcę go używać poprzez nabożeństwo do Mojego Najświętszego Serca”³⁶.

W orędziu przykuwa uwagę fakt, że Bóg szuka u człowieka odwzajemnienia w miłości. Jezus skarży się, że wiara w Niego jest mała lub prawie jej nie ma, a przecież On tak bardzo kocha grzeszników! Na dowód tego zapewnia s. Benignę Konsolatę, że pragnienie, aby dusze Go kochały, nie polega na zniewoleniu, lecz na doświadczeniu szczęścia na ziemi i w wieczności³⁷.

Niestety główną przeszkodą jest niedowierzanie ludzkości w Jego nieskończoną Dobroć i Miłosierdzie³⁸. Dlatego *Głos* pozostawił Małej Sekretarce Miłości słowa pouczenia dotyczące zaufania. Jedne z nich znajdują się pod datą 16 maja 1916 roku. Ciekawy jest moment, w którym została zaakcentowana relacja między Bogiem a człowiekiem. Bóg zwraca się do młodej Wizytki jako konkretnej osoby, wzywając ją po imieniu. Jezus kieruje słowa do duszy, ujawniając szczególną troskę i zapobiegliwość: „zaufaj Benigno, nie mówię ci: zaufaj córko, ponieważ jest to powiedziane w sposób zbyt ogólny, ale zaufaj Benigno. Czy coś ci dręczy? Ucisz się i zaufaj – twój Jezus zatroszczy się o to: masz niepokoje, zmartwienia? Zaufaj, twój Jezus już ci je przebaczył i przemieni to wszystko w dobro i pokorę. Martwisz się, jak to się stanie? Zaufaj, twój Jezus, który teraz jest z tobą, będzie również i potem. Moja Benigno powiedz, w twoim sercu: Ja mam Jezusa i ufam Jemu”³⁹.

Zawierzenie się bezgraniczne Bogu jest warunkiem koniecznym do otrzymania i doświadczenia Miłosierdzia. Wśród zapisków Małej Sekretarki znajduje się fragment, w którym *Głos* tłumaczy zależność między zaufaniem a Miłosierdziem. Jezus mówi: „[...] miara twojego zaufania do Mnie jest taka sama jak Moje Miłosierdzie w tobie [...]”⁴⁰.

Kontynuacja myśli o istocie zaufania duszy do Boga zawiera się w jednym z Dekalogów, które zostały spisane przez nią w 1915 roku na przestrzeni czterech miesięcy: od sierpnia do listopada⁴¹. Dekalog zaufania, o którym mowa, złożony jest z dziesięciu przykazań mających na celu zachęcić i wzbudzić ufność duszy do Stworzyciela. Bóg przedstawia się jako Miłość i Ojciec, jako brat, przyjaciel i pocieszyciel. Pragnie być wszystkim dla duszy, nawet lekarzem, który wie, jaki lek trzeba zastosować w sytuacji „bez wyjścia”. Podaje dalej, że chce być „wykorzystany” przez duszę, podobnie jak się używa owoce z drzewa. Roślina nie protestuje,

³⁶ *Rimanete nel Mio Amore. Meditazioni proposte da un Pio Autore*, red. Monastero della Visitazione Santa Maria, Como 1978, s. 158.

³⁷ Por. tamże, s. 25-26.

³⁸ Por. tamże, s. 52.

³⁹ *Nuovo mazzolino di margherite preziose...*, s. 4.

⁴⁰ *Rimanete nel Mio Amore...*, s. 44.

⁴¹ Por. *Breve vita della Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero...*, s. 40.

że zrywa się owoc, gdyż w następnym roku wyda kolejny. Bóg jest gotowy dawać duszy wszystko i natychmiast. Szuka duszy, która czuje się słaba, opuszczona czy zagubiona, a Miłosierdziem chce zmazać jej przewinienia i grzechy⁴².

W przekazie orędzia s. Benignie Konsolacie towarzyszy również zachęta do uciekania się do Miłosierdzia Bożego. Jezus posługuje się przykładem głodu, pocieszając, że tak jak głodny cieszy się, gdy ma coś do zjedzenia, tak Jego Miłosierdzie raduje się, gdy może zmazać ludzkie przewinienia. Nie nuży Go nigdy obdarowywanie Miłosierdziem, dopóki znajduje w grzeszniku dobrą wolę. Jego Serce jest zawsze gotowe, aby pośredniczyć między duszą a Ojcem Przedwiecznym i zastrzega, by nie poddawać się zwątpieniu i lękom: „[...] niech dusza nigdy nie boi się Boga, ponieważ Bóg jest zawsze gotowy obdarzać Miłosierdziem”⁴³.

Przewodnim celem misji Małej Sekretarki Miłości było dać poznać światu Miłosierdzie Boże. Rzetelnie spisać słowa, które dyktował Głos, aby dusze mogły z nich korzystać⁴⁴. Pomóc zrozumieć „nieskończony ocean miłości miłosiernej” poprzez Serce Boże⁴⁵ i służyć Mu, aby Ono mogło zatriumfować.

4. ZAKOŃCZENIE

Za życia była „cicha” i nieznana. Po śmierci nakład pozycji książkowych o życiu Sługi Bożej lub o słowach zachęty w Miłosierdzie Boże ciągle wzrastał. W 1923 roku, z inicjatywy biskupa Alfonsa Archi, został rozpoczęty proces informacyjny na szczeblu diecezjalnym, który ukończył się przyznaniem s. Benignie Konsolacie Ferrero tytułu Sługi Bożej. Następnie zwrócono się z prośbą do Stolicy Apostolskiej o przestudiowanie *Rękopisów* i wszczęcie procesu beatyfikacyjnego. Oczekiwanie trwało do 1936 roku i zakończyło się wstrzymaniem postępowania ze względu na cenzora, który nie oddał ostatecznego głosu w tej sprawie.

Nie podważa to jednak faktu o prawdziwości orędzia, które otrzymała s. Benigna Konsolata. Świadectwem są liczne łaski nawrócenia czy wewnętrznego uzdrowienia, które dokonały się poprzez lekturę pism wydanych po jej śmierci⁴⁶.

Siostra Faustyna Kowalska, przekazując ludzkości słowa Jezusa, przybliżyła rozumienie istoty Miłosierdzia Bożego, a formy kultu stały się pomocą w zbliżeniu się do Boga. Podobny cel osiągnęła s. Benigna. Słowa *Głosu* mają charakter uniwersalny, chociaż dopiero dzisiaj są odkrywane. Zostały skierowane do świata, przynosząc nadzieję, szczególnie w czasie I wojny światowej i tuż po niej, gdy świat podnosił się z ruin i próbował zapomnieć o zbrodniach. Trafiają również do współczesnego odbiorcy, wzbudzając pragnienie otwarcia się na Miłosierdzie Boże.

⁴² Por. *Vademecum. Verso la perfezione evangelica. Proposto da un pio autore*, red. Monastero della Visitazione Santa Maria, Dominioni, Como 2000, s. 68-69.

⁴³ *Breve vita della Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero...*, s. 39.

⁴⁴ Por. R. Durioux, *Lo spirito della Serva di Dio Suor Benigna Consolata Ferrero rilevato dai suoi scritti finora conosciuti*, Casa Divina Provvidenza, Como 1932, s. 4.

⁴⁵ Por. L. Boccardo, *La Serva di Dio suor Benigna Consolata Ferrero...*, s. 497.

⁴⁶ Por. P. Lozano, *Il Servo di Dio can. Luigi Boccardo...*, s. 594.

“A LITTLE SECRETARY OF LOVE” – THE MESSAGE OF DIVINE MERCY GIVEN
TO A SERVANT OF GOD, SR. BENIGNA CONSOLATA FERRERO (1885-1916)

Summary

Manuscripts of the Servant of God sister Benigna Konsolata Ferrero, carefully studied by her confessor, Father Luigi Boccardo, were printed shortly after her death. Even though she already bore the title of “Apostle of Mercy,” no one at that time could have guessed that she would become one of the earliest precursors of the Divine Mercy.

One of the first to discover the character of Sr. Benigna Konsolata was Father Michal (Michael) Sopoćko, the confessor of Saint Sister Faustina Kowalska. Already knowing the message of his penitent, he revealed the similarities between the two messages. The purpose of the message dictated to the Servant of God is devotion to the Sacred Heart of Jesus and reveals His greatest attribute, which is the Mercy of God.

Keywords: Mercy devotion, Mercy of God, the Order of the Visitation of Holy Mary, Como

Nota o Autorze: mgr Justyna Grzyb jest doktorantką na Wydziale Nauk Historycznych i Społecznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Jej zainteresowania naukowe dotyczą Miłosierdzia Bożego i jego wpływu na wydarzenia historyczne.

Słowa kluczowe: kult Miłosierdzia, Miłosierdzie Boże, Wizytki, Como